

Par lūgšanu

*Vai Jūs varētu izskaidrot kādam, kas nekad nav lūdzis, kā to darīt?
Kāda pieredze Jums ir ar lūgšanu?*

Kas ir lūgšana?

Lūgšana, īsi sakot, ir saruna ar Trīsvienīgo Dievu.
Mēs varam lūgt Dievu Tēvu, Viņa Dēlu Jēzu Kristu vai Svēto Garu.
Pie sarunas pieder ne tikai runāšana, bet arī klausīšanās.

Kā Jūs sadzirdat, ka Dievs Jums atbild?

Kādā veidā mēs varam lūgt?

Ir dažādi veidi:

- es varu lūgt, jo man ir kāda konkrēta vajadzība;
- Piem., esmu pazaudējis maku, un lūdzu, lai Dievs man palīdz to atrast.
Tas ir lūgums pēc palīdzības.
- es varu arī pateikties Dievam – piem., pēc tam, kad esmu atradis to maku, un par to, ka es nekritu panikā, bet saglabāju mieru;
- es varu aizlūgt par citiem cilvēkiem, kas man ir tuvi, kurus man ir žēl – lai Dievs viņus sargā un viņiem palīdz;
- es varu izsūdzēt Dievam savus grēkus un lūgt piedošanu;
- es varu slavēt Dievu;
- es varu arī sūdzēties, ka man iet grūti, ka jūtos atstāts un ka Dievs man nenāk palīgā;
- Tādas lūgšanas mēs Kristīgajā radio nedzirdēsim. Ja lasām psalmus, tur ir daudz psalmu, kuros lūdzējs ir ļoti neapmierināts ar savu situāciju;
- es varu medītēt – kristīgā izpratnē tas nozīmē, ka es izlasu kādu Bībeles pantu vai stāstu, un to pārdomāju savā sirdī – varbūt, ka Dievs vēlas mani uzrunāt caur šiem vārdiem;
- es varu klusēt – vienkārši būt Dieva klātbūtnē;
- es varu lūgt brīvi vai arī lietot kādu tekstu, ko kāds cits ir uzrakstījis.

Īsi sakot, mēs ar Dievu varam runāt kā ar Tēvu, vai ar Jēzu kā ar savu brāli.
Mēs Viņam varam visu uzticēt.

Vakara lūgšana pirms gulētiešanas:

- Lutera iesaka sākt ar vārdiem: “Dieva Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā. Āmen” un mest krusta zīmi.
- es pateicos par to labo, ko šodien esmu saņēmis;
- es pārdomāju, vai ir bijušas kādas situācijas, kur es nejutos labi, vai kur es īsti nezināju, kā rīkoties;
- es lūdzu Dievam palīdzību, lai Viņš man parāda ceļu, ko darīt;
- es aizlūdzu par saviem mīļajiem.
- noslēdzu ar Tēvreizi.

Ko darīt, ja es nesaņemu nekādu atbildi?

Visvieglākais ceļš ir teikt – “Nu ja, laikam jau Dievs mani nemīl! Vai Viņš vispār ir?”
Bet Dieva klusēšana var būt arī aicinājums man, doties meklēšanas ceļā.
Var būt, ka mana lūgšana ir pārāk vispārīga. Piem., es saku: “Dievs dod, ka atrodu darbu.”
Nekas nenotiek. Pēc kāda laika es pārdomāju, un lūdzu: “Dievs parādi man, ko es varu darīt, lai atrastu darbu.” Man ienāk prātā kāda iespēja kādam pajautāt, bet man nav pārlicības, vai tas mani

uzklausīs.

Atkal es lūdzu: “Kungs, dāvini man drosmi aiziet un pajautāt. “

Tādā veidā man pašam visu laiku ir jāizvērtē, ko es daru, un vai man nav jāmainās.

Kad Jēzus gāja pie cilvēkiem, Viņš sacīja tā: “Atgriezieties, jo Dieva valstība ir tuvu klāt pienākusi.” „Atgriezieties” – tas vārds grieķu valodā nozīmē ”atjaunot savu domāšanu, mainīt to virzienu, uz kurieni es eju.”

Tātad Jēzus aicina mūs meklēt Dieva tuvumu, dzīvot tā, ka Dievs ir galvenais noteicējs mūsu dzīvē.

Par Tēvreizi.

Tā bija lūgšana, ko Jēzus iemācīja saviem mācekļiem tad, kad tie viņam jautāja, kā pareizi lūgt.

Līdzīgi kā desmit baušļi arī Tēvreize sastāv no divām daļām – pirmā ir par attiecībām ar Dievu, otrā par attiecībām starp cilvēkiem. Tēvreizi var atrast Mateja ev. 6, 9-13 un Lūkas ev. 11,2-4.

Lasot šo tekstu, es vēlos ar Jums praktizēt vienu lūgšanas veidu, ko sauc par dievišķo lasījumu. Tas apvieno Bībeles lasīšanu ar lūgšanu. Pēc katras lasīšanas reizes būs klusuma brīdis ar noteiktu uzdevumu. Tad mēs dalāties piedzīvotajā un ejam tālāk.

1. Pirmais uzdevums ir ieklausīties Tēvreizes vārdos un pievērst uzmanību tam, vai kāds vārds vai kāda frāze mani uzrunā īpašā veidā.

2. Pēc otrā lasījuma uzdevums ir pārdomāt, kāda ir šo vārdu galvenā jēga.

3. Noslēgumā padomāsim, ko šie vārdi varētu nozīmēt katram no mums personīgi. Varbūt, ka man kaut kas ir jāmaina, vai es jūtu aicinājumu, kaut ko darīt vai aizlūgt, vai pārdomāt.

(vairāk – sk. darba lapā par dievišķo lasījumu.)

Pārrunāsim Tēvreizi pantu pa pantam.

Mūsu Tēvs debesīs

Šajā uzrunā katrs vārds ir svarīgs.

Jēzus nerunā tikai par Savu Tēvu, bet par mūsu Tēvu. Caur Viņu arī mēs varam Dievu uzrunāt kā Tēvu.

Ja es šo lūgšanu skaitu, es to daru kopā ar daudziem citiem kristiešiem manā tuvākā apkārtnē un visā pasaulē. Dievs nav mans privātpašums, bet Viņš ir mūsu visu Tēvs.

Jēzus šo lūgšanu sacīja aramiešu valodā. Lai apzīmētu “tēvu”, Viņš lietoja vārdu “*abba*”, tas ir “tētis”, tātad – mīļvārdiņš. Tiem, kuriem ir bijusi slikta pieredze ar saviem tēviem, var būt grūti šo lūgšanu skaitīt. Tomēr šeit nav runa par stingru tēvu, no kā man ir jābaidās, bet par tēvu, kuram es varu uzticēties. Tēvs ir tas, kas par mums rūpējās, kas gādā par mums un palīdz, kad nepieciešams. Mēs par Dievu varam runāt tikai ar saviem vārdiem, kas apzīmē mūsu cilvēcisko pieredzi. Tas nebūt nenozīmē, ka Dievs ir vīrietis.

Arī vārds “debesis” nenorāda uz kādu konkrētu vietu, bet ir jāsaprot simboliski. Lietojot šo vārdu tiek izteikts, ka Dievs ir atrodams visur, Viņa valstība ir bezgalīgi liela, Viņš ir atrodams gan mūsu sirdīs, gan vistālākā pasaules nostūrī. Kad Jurijs Gagarins bija atgriezies no sava pirmā lidojuma kosmosā, viņš teica, ka Dievu nekur neesot satīcis. Viņam priekšstats par Dievu bija tāds, ka Dievs sēž uz mākoņa maliņas un visu uz zemes notiekošo novēro. Bet tas ir ļoti bērnišķīgs priekšstats, kas neatbilst Bībelei.

Svētīts lai top Tavs vārds

Ko nozīmē “svētīts”? Tas šajā gadījumā nozīmē kaut ko īpašu, - ka Dieva vārds tiek atzīts un cienīts. Katram cilvēkam ir sava reputācija, ko citi par viņu domā. Var būt laba vai slikta slava, kas ir saistīta ar viņa vārdu. Ja mēs runājam par Hitleru vai Staļinu, tad pirmā asociācija ir negatīva, jo tūlīt ienāk prātā viņu šausmu darbi. Bet, runājot par Māti Terēzi man nāk prātā labas domas, zinot, cik daudz viņa cilvēkiem ir palīdzējusi. Tā arī par Dievu, lai mums būtu šīs labās domas, kad par

Viņu runājam. Luters Mazajā Katehismā saka: *“Dieva vārds gan pats no sevis ir svēts, bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai tas arī mums būtu svēts.”*

Un Viņš to sasaista ar Dieva vārdiem, kurus mēs atrodam Bībelē, lai pēc tiem dzīvotu.

Lai nāk Tava valstība

Ja Jēzus runā par Dieva valstību, tad Viņš ar to neapzīmē kādu teritoriju, bet to, ka Dievs valda mūsu dzīvē.

Jēzus ar savām līdzībām, ar dziedināšanām un ļauno garu izdzīšanu apliecināja, ka Dieva valstība ir tuvu klāt pienākusi. Viņš jau sāka īstenot šo varas maiņu. Nevis laicīgā vara, nevis sātans ar saviem eņģeļiem, bet Dievs ir tas, kas nosaka mūsu dzīvi. No vienas puses, ļoti daudz lietu – kā ciešanas, ļaunums, bezcerība runā pretī tam, ka Dievs patiešām valda, no otras puses, pārmaiņas sākās manā sirdī tad, kad es sāku uzticēties Dieva vadībai, jo tad mana dzīve ir pavisam citā gaismā. Šī lūgšana ir nozīmīga, lai saprastu, ka nav mūsu spēkos, uzcelt paradīzi virs zemes. Viss, ko mēs varam darīt, ir aizdedzināt svečītes, nevis izgaismot visu pasauli. Ja paši gribam celt Dieva valstību kā to mēģināja komunisti, tad neizvairāmi mēs piedzīvosim bankrotu vai nervu sabrukumu. No otras puses tā arī nav pasīva gaidīšana, mums ir jālieto visas tās dāvanas, ko Dievs mums ir devis, lai meklētu Viņa valstību un ietu tai pretim.

Tavs prāts lai notiek kā debesīs tā arī virs zemes

No pirmā acu uzmetiena šis lūgums liekas ļoti vienkāršs un skaidrs. Tomēr mēs varam nokļūt situācijās, kur šie vārdi var kļūt ļoti smagi. Jēzus pats izrunāja šos vārdus, kad Viņš pirms savas apcietināšanas lūdza Dievu Ģetzemanes dārzā (sk. Mt.ev. 26,42): „Mans Tēvs, ja šis biķeris nevar Man iet garām, lai nebūtu tas jādzer, tad lai notiek Tavs prāts.” Arī mums var būt ļoti grūti pieņemt attiecīgu lēmumu, jo tas var nozīmēt ciešanas un sāpes. Piemēram, tad, kad esmu slimis un ir nepieciešama smaga operācija. Ne vienmēr mēs varam Dieva prātu pieņemt tūlīt un uzreiz. Tas var būt process, ceļš, kas man ir jānoiet vispirms.

Mūsu dienšķo maizi dodī mums šodien

Luters raksturo dienšķo maizi sekojoši: *“Viss, kas nepieciešams miesas uzturam un vajadzībām, proti: ēdiens, dzēriens, drēbes, kurpes, māja, sēta, lauki, lopi, nauda, manta, labs laulāts draugs, labi bērni, laba saime, labi un uzticīgi kungi, laba valdība, labs gaiss, miers, veselība, kārtīga dzīve, gods, labi draugi, uzticami kaimiņi un tā joprojām.”*

Tā kā mēs dzīvojam demokrātiskā sabiedrībā, mēs uz kungiem un valdību skatāmies kā uz tautas ievēlētiem mūsu pārstāvjiem, nevis kā uz Dieva ieceltiem kungiem, kā tas bija Lutera laikā. Luters jēdzienu “dienšķā maize” tver ļoti plaši. Tomēr Jēzus šo jēdzienu saprata daudz burtiskāk. Viņš un Viņa mācekļi ceļoja no vienas vietas uz otras, bez jebkādiem īpašumiem, pilnīgi atkarīgi no citu žēlastības dāvanām. Burtisko tulkojot var būt runa par maizi šai un nākamajai dienai. Maize ir mūsu pamatēdiens. To novērtē tie, kas ir piedzīvojuši nabadzību, badu, kara apstākļus. Tad tā dienšķā maize patiešām kļūst par dāvanu. Tas ir pats minimālākais, kas mums ir nepieciešams. Kad iestājās pārticība, rodas aizvien jaunas vēlmes, līdz beidzot mēs jau varbūt lūdzam, lai Dievs mums dāvina pensiju, lai gan vēl esam jauni un visa dzīve vēl stāv priekšā. Ar to dzīve zaudē savu garšu, ja mēs nenovērtējam to, kas mums ir dots.

Vēl ir jāievēro, ka arī šeit tiek lietots daudzskaitlis “mūsu”. Tātad te ir runa par mūsu kopīgo situāciju. Tas ir aicinājums apzināties, ka es neesmu viens pats, bet, ka man ir jāpievērš uzmanību tiem, kas man ir līdzās, kas dzīvo nabadzībā un trūkumā.

Un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem.

Šis ir vienīgais lūgums Tēvreizē, kas ir saistīts ar lūdzēju pašu darbību. Lūkas evaņģēlijā tas, ka mēs piedodam saviem parādniekiem, ir priekšnosacījums tam, ka arī mūsu parādi tiek piedoti. Tātad lieta ir nopietna. Var būt, ka ir ļoti grūti piedot, jo pāridarījums ir liels un tas mani ir skāris līdz sirds dziļumiem. Te ir būtiski, ka es vispār vēlos piedot. Tas ir mans lēmums, vai es to gribu vai negribu. Ja esmu izšķīries piedot, tad man joprojām var būt aizvainojums un dusmas, bet es nedodu

ļāunumam vietas, lai tas vēl vairāk varētu izplatīties. Man ir jālūdz, lai Dievs man dotu spēku atbrīvoties no ļāunuma varas, lai Viņš dziedina brūci manā dvēselē. Ja es turpretī izvēlos turēt ļāunu prātu, tad sekas ir tādas, ka mana dvēsele tiek postīta no iekšienes. Pāridarījums mani tur savā varā, arī ja tas ir noticis pirms daudziem gadiem. Manī aug rūgtums, naidis un ļāunums. Tāpēc piedošana ir absolūti nepieciešama lieta mums pašiem.

Vēl pievēršam uzmanību tam, ka Jēzus šajā lūgumā nerunā par grēku, bet par parādiem. Mēs, lasot Bībeli, ļoti ātri pārnesam jēdzienus no materiālās uz garīgo plāksni, bet kādreiz ir arī vērts, mazliet vairāk iedziļināties tieši burtiskā izpratnē. Jēzus laikā, līdzīgi kā mūsdienās, daudzi cilvēki bija nonākuši parādu gūstā. Jēzus redzēja, kādā izmisumā cilvēki varēja nonākt savas nabadzības dēļ. Tādēļ Viņš sāka ar Savu dzīvi īstenot Vecās derības prasību pēc sabata un gaviļu gada, ka reiz pa septiņiem gadiem bija jāatlaiž cilvēki no verdzības un ik pa 50 gadiem vajadzēja atlaist visus parādus sk. Lk. 4,17-21: *Viņam pasniedza pravieša Jesajas grāmatu. Grāmatu atverot, Viņam gadījās tā vieta, kur bija rakstīts: "Tā Kunga Gars ir uz Manis, jo Viņš Mani svaidījis sludināt prieka vēsti nabagiem, pasludināt atsvabināšanu cietumniekiem un akliem gaismu, satriektos palaist vaļā un pasludināt mūsu Kunga žēlastības gadu." Un, grāmatu aizvēris, Viņš to atdeva sulainim un apsēdās. Un visi, kas bija sinagogā, vērsa savus skatus uz Viņu. Un Viņš iesāka uz tiem runāt: "Šodien šis jūsu ausīm dzirdētais raksts ir piepildīts."*

Skatoties no konteksta, parādu piedošana ir saistīta ar dienišķo maizi. Mums kā sabiedrībai ir visas iespējas, lai pie mums nebūtu nabadzības un trūkuma. Bagāto nevēlēšanās dalīties ar tiem, kuriem pat nav dienišķās maizes, ir viens no iemesliem, kāpēc, piem., Latvijā ir viens no lielākajiem nabadzības rādītājiem Eiropā. Parādu piedošana nozīmē dot otram iespēju pārvērtēt savu dzīvi un sākt no jauna. Alternatīva tam ir mūžīga verdzība un bezcerība.

Vēl mēs varam jautāt, kas mums vispār ir, ko nebūtu devis Dievs. Galu galā tas nav mūsu nopelns, ka mums ir dota šī dzīve, ka mums ir dažādas spējas, ka esam saņēmuši mīlestību un veselību. Tas viss norāda uz to, ka esam Dievam parādā. Ja mēs to pieņemam, tad arī skatīsimies ar citām acīm uz savām attiecībām ar līdzcivēkiem.

Un neieved mūs kārdināšanā, bet atpestī mūs no ļāuna.

Kārdinājuma pamatā ir, ka mums ir dota izvēles iespēja turēties pie Dieva vai Viņu noliegt. Jēzus tika kārdināts tuksnesī, kad Viņam gribējās ēst. Sātans Viņam piedāvāja pārvērst akmeņus maizē, lai ne tikai Viņam, bet visai pasaulei būtu ko ēst. Vēl viņš Jēzu kārdināja ar varu un ar spēju darīt brīnumus. Jēzus tam nepadevās, jo tad Viņš būtu zaudējis Savu brīvību un nonācis sātana varā. Kad Jēzus ir Ģetzemanes dārzā, Viņš saka Saviem mācekļiem: "Esiet nomodā un lūdziet Dievu, ka neiekrītat kārdināšanā. Gars gan ir labprātīgs, bet miesa ir vāja." Būt nomodā nozīmē, ka esam uzmanīgi, ka apzināties, kas ar mums notiek, kur mēs varam zaudēt savu brīvību un kļūt atkarīgi, ka pakļaujamies savām bailēm, kārībām, garastāvokļiem. Lai to varētu atpazīt, ir jāpavada laiks lūgšanā un jāizvērtē sava dzīve. Tāpēc Baznīcā dievkalpojums sākās ar grēksūdzi, un ir noteikti laiki Baznīcas gadā, kas aicina uz savas dzīves izvērtēšanu Kristus priekšā (Ciešanu laiks, Adventa laiks).

Mazajā katehismā Lutērs saka: *"Dievs gan nevienu nekārdina, bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai Dievs mūs sargā un uztur, ka velns, pasaule un mūsu miesa mūs nepieviļ, nedz ievē neticībā, izmisumā vai citā lielā kaunā un grēkā, un, kaut arī tie mums uzmācas, mēs tomēr beidzot uzvaram un virsroku paturam."*

Ja uzticamies Kristum, tad ļāunums un ļāunais (- abi tulkojumi ir iespējami) tiek atvairīti. Velns mums vairs nevar piesieties, jo mūsu grēki ir piedoti. Jēzus mūs ir atpestījis, atbrīvojis no tā, ka mums jāšausta sevi, ka jādzīvo pastāvīgos sirdsapziņas pārmetumos, ka visu laiku ir jāpierāda un jāaplicina sevi.

Jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi mūžos. Āmen!

Noslēgumā mēs dodam Dievam godu, apzinoties, ka visa mūsu dzīve ir Viņa rokās. Vārds "Āmen" nozīmē – "patiesi, tā tas ir".